

Bryssel den 10.8.2016
COM(2016) 478 final/2

CORRIGENDUM

Concerns all linguistic versions.

Addition of a cross reference on the cover page.

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

om genomförandet av direktiv 2007/2/EG från mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) i enlighet med artikel 23

{SWD(2016) 243 final/2}

{SWD(2016) 273 final}

1. Inledning

Miljöproblem stannar inte vid gränserna. För att lösa dem krävs ofta samarbete mellan berörda länder, och denna typ av samarbete blir mer framgångsrikt om det är enkelt att dela data över gränser och mellan organisationer. Effektiv insamling och delning av data kopplade till en viss plats (rumsliga data) innebär flera fördelar. Förutom att främja miljöförvaltning kan det i kombination med EU:s strategi för den digitala inre marknaden¹ även leda till synergieffekter, såsom utveckling av innovativa nya produkter och tjänster som ger arbetstillfällen av hög kvalitet och förbättrar den europeiska konkurrenskraften.

I direktivet om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire)² stöds tillämpning av kunskapsbaserad politik och övervakning av verksamheter med miljöpåverkan. Dessutom fastställs åtgärder för att avlägsna hinder mot delning av rumsliga data mellan alla myndighetsnivåer inom och mellan medlemsstaterna.

Kommissionen inkluderade Inspire-direktivet i sitt program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit)³ 2013 för att bedöma huruvida detta instrument fortfarande är ändamålsenligt halvvägs i genomförandet av det. I den här rapporten presenteras framstegen i fråga om genomförandet⁴ och en sammanfattning av resultatet av utvärderingen.

2. Bakgrund

Före 2007⁵ var det svårt att hitta rumsliga data online på nationell nivå och EU-nivå, och dessa data var ofta bristfälligt dokumenterade.⁶ Ofta sparades de i inkompatibla format, vilket gjorde det svårt att kombinera olika rumsliga datauppsättningar med varandra. Många offentliga myndigheter saknade onlinetjänster som gav medborgarna möjlighet att söka, få tillgång till, använda och dela rumsliga data (inom länder och över gränser). Därmed saknades det en EU-infrastruktur för rumsliga data, vilket innebar att exempelvis data om gränsöverskridande floder inte länkades ihop.

---

¹ [COM\(2015\) 192](#).

² 2007/2/EG.

³ SWD(2013) 401.

⁴ I enlighet med vad som fastställs i artikel 23 i direktiv 2007/2/EG.

⁵ Såsom dokumenteras i [konsekvensbedömningen](#).

⁶ Dvs. via metadata som tillhandahåller information om en eller flera aspekter av rumsliga data.

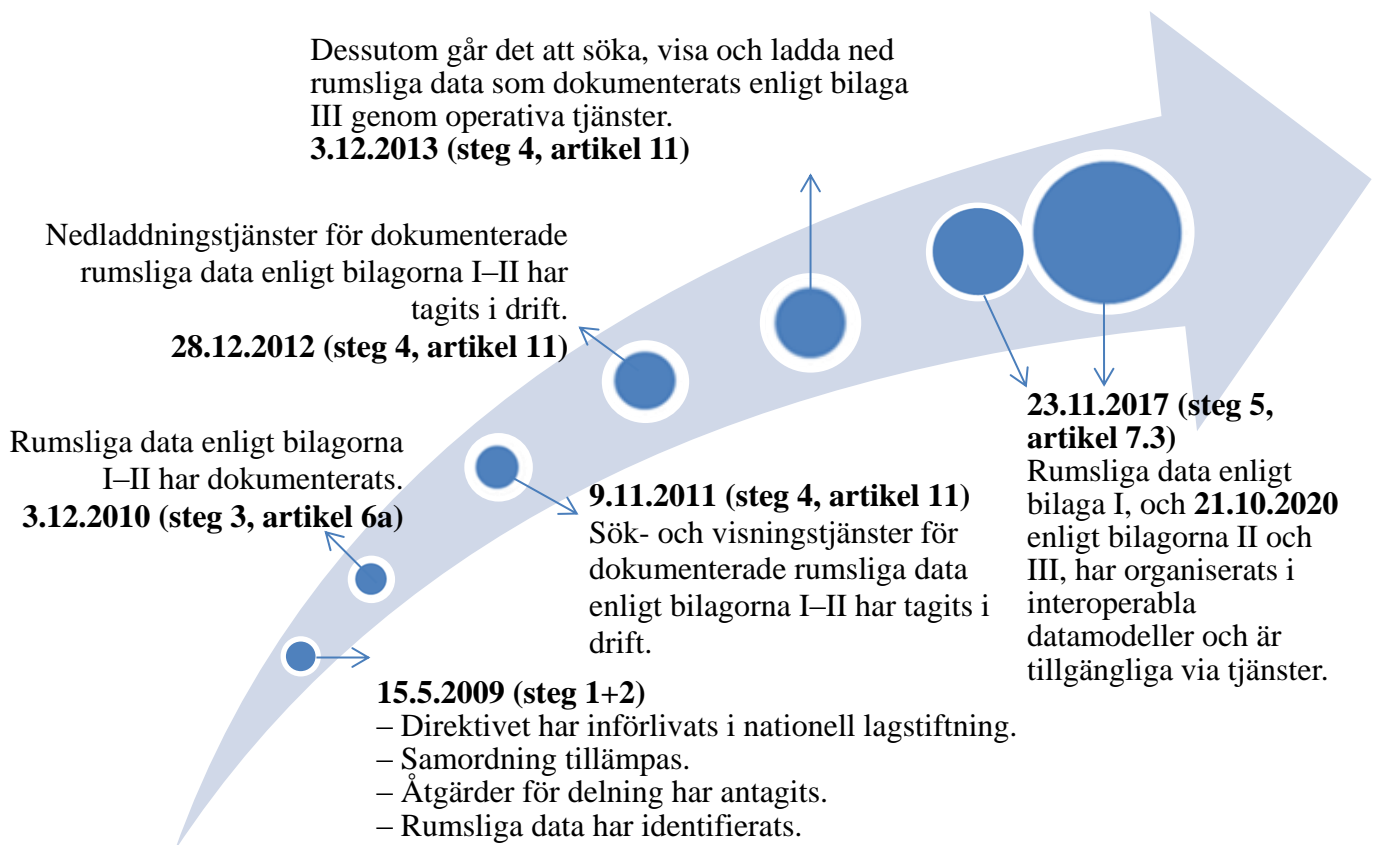

Bild 1: Färdplan för genomförande av Inspire⁷ – viktiga milstolpar

För att komma tillrätta med denna situation fastställs det i direktivet, med stöd av flera genomförandebestämmelser (exempelvis om rapportering eller metadata)⁸, att medlemsstaterna ska göra följande (se bild 1):

- (1) Inrätta samordningsstrukturer samt anta och genomföra rättsliga åtgärder för att avlägsna förfarandemässiga hinder mot delning av rumsliga data.
- (2) Identifiera rumsliga data som är relevanta för miljöpolitik samt politik och åtgärder med miljöpåverkan enligt de teman som anges i bilagorna⁹ till direktivet.
- (3) Dokumentera rumsliga data och göra dem tillgängliga på internet tillsammans med information om aspekter såsom deras källor, geografiska täckning, kvalitet och användningsvillkor, i enlighet med specifikationerna för metadata¹⁰.
- (4) Införa interoperabla onlinetjänster som gör det möjligt att söka, visa och ladda ned rumsliga data.

⁷ <http://inspire.ec.europa.eu/index.cfm/pageid/44>

⁸ <http://inspire.ec.europa.eu/index.cfm/pageid/3>

⁹ Direktivets tre bilagor omfattar 34 teman för rumsliga data. Bilaga I innehåller grundläggande teman för data, exempelvis referenskoordinatsystem, adresser, fastighetsområden och transportnät, bilaga II innehåller teman för geografiska data, exempelvis höjd och landtäckning, bilaga III omfattar teman för miljö-, hälso- och energidata, exempelvis anläggningar för miljöövervakning, industrianläggningar, jordbruks- och vattenbruksanläggningar, naturliga riskområden, naturtyper eller energiresurser.

¹⁰ [Kommissionens förordning \(EG\) nr 1205/2008.](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008R1205)

- (5) Stegvis organisera och offentliggöra rumsliga data enligt gemensamma datamodeller¹¹ för ökad interoperabilitet och förbättrad produktivitet.

Direktivet omfattar ett mycket stort antal potentiella rumsliga datauppsättningar, och ursprungligen gick det inte att fastställa någon övre gräns eller något totalt antal. Direktivet ska ha införlivats fullt ut senast 2021⁷. Denna utvärdering baseras på den information som fanns tillgänglig halvvägs i genomförandet av direktivet (dvs. 2013/14).

3. Genomförande

Införlivande

Direktivet skulle ha införlivats till den av 15 maj 2009, men på grund av stora politiska, rättsliga och administrativa förseningar var Danmark den enda medlemsstat som åstadkom detta. De olika medlemsstaterna var mellan 3 och 24 månader försenade i fråga om införlivandet i den nationella lagstiftningen. Den genomsnittliga förseningen var 12 månader¹².

Kommissionen kritiserade medlemsstaterna för att de underlåtit att införliva direktivet i överensstämmelse med bestämmelserna, och arbetar fortfarande under 2016 med att komma tillrätta med kvarvarande införlivandeproblem i nio medlemsstater (Tjeckien, Tyskland, Finland, Frankrike, Ungern, Litauen, Polen, Portugal, Förenade kungariket).

De problem som kvarstår är mindre problem av rättslig eller teknisk karaktär som inte utgör något hinder för genomförandet av direktivet i de berörda medlemsstaterna.

De huvudsakliga orsakerna till förseningarna är kopplade till flera olika problem, däribland politisk beslutsamhet, administrativa förseningar och regeringsförändringar.

Genomförandesteg¹³

Även om vissa framsteg hade gjorts till år 2014 i fråga om genomförandet av direktivet hade ingen av de tidsfrister som anges i bild 1 hållits av alla medlemsstater. Kopplingarna mellan de olika stegen innebär att detta har en ackumulativ effekt. Även om framsteg under ett senare steg är bra påverkar detta ett mindre antal rumsliga datauppsättningar än förväntat. De olika stegen beskrivs nedan.

Steg 1 – Skapa samordningsstrukturer och politik för datadelning mellan offentliga myndigheter

Direktivet omfattar ett brett urval rumsliga data som hanteras av ett stort antal offentliga myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Nödvändiga samordningsstrukturer och politik för datadelning hade i de flesta fall inrättats i samband med införlivandet (se ovan).

De nationella samordningsinsatsernas effektivitet varierade dock. Särskilt oroväckande var de problem som påverkade samarbetet mellan nationella kartmyndigheter och myndigheter som ansvarar för miljöinformation (exempelvis ministerier och organ) i vissa medlemsstater.

---

¹¹ I enlighet med kommissionens förordning (EU) nr 1089/2010 senast ändrad genom förordning (EU) nr 1312/2014.

¹² Se även kapitel 4.1 i *Mid-term evaluation report on INSPIRE implementation* (som [EEA Technical report No 17/2014](#)).

¹³ *Anm.:* Alla data baseras på de nationella rapporterna från maj 2013 eller de årliga statusrapporterna från senast 2014. Medlemsstaterna har gjort framsteg sedan dess och måste uppdatera beskrivningen av situationen i sina rapporter för 2016.

Det råder stora skillnader mellan olika länders politik för datadelning och de flesta medlemsstater uppger att det fortfarande förekommer problem på detta område. Skillnaderna mellan de olika ländernas politik återspeglar den stora flexibiliteten i fråga om strategier som direktivet medger (se artikel 17.2) – från helt öppen och kostnadsfri tillgång och användning till fullständig kostnadstäckning, generering av intäkter och olika typer av offentlig-privata partnerskap. Kommissionen har inte genomfört någon detaljerad bedömning av hur väl de olika ländernas politik överensstämmer med direktivet.

Steg 2 – Framsteg när det gäller att identifiera rumsliga data

Alla digitala rumsliga datauppsättningar som omfattas av de 34 teman som fastställts för rumsliga data skulle ha identifierats, dokumenterats och gjorts tillgängliga online via tjänster till december 2013.

Det är svårt att mäta framstegen med tanke på svårigheterna med att fastställa en övre gräns eller ett totalt antal datauppsättningar som omfattades till år 2014, men det totala antalet datauppsättningar var högre än 56 220 (bild 2). Omkring 90 procent av dessa avsåg emellertid datauppsättningar för endast åtta medlemsstater. Efter att till en början snabbt ha ökat fortsatte antalet rapporterade rumsliga datauppsättningar för de återstående (20) medlemsstaterna under åren 2010–2014 att vara relativt stabilt. I vissa länder minskade¹⁴ det till och med (bild 2). I allmänhet var antalet datauppsättningar per land färre än 120.

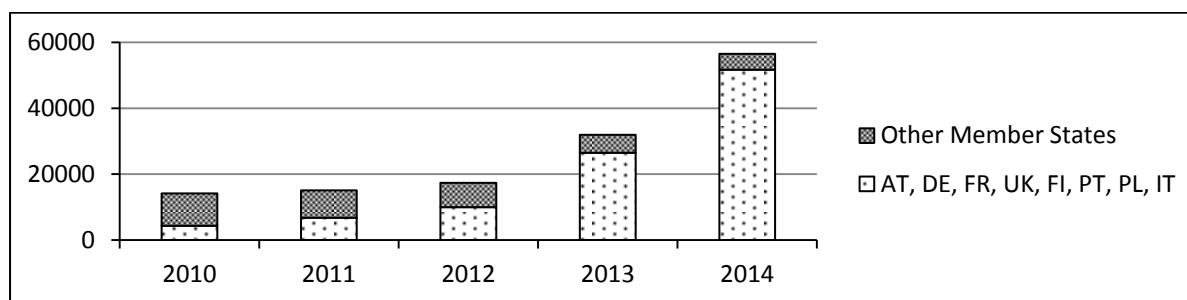

Bild 2: Totalt antal rumsliga datauppsättningar (alla bilagor) som rapporterats av medlemsstaterna

I enlighet med de tidsfrister och åtgärdssteg som anges ovan gjorde medlemsstaterna framsteg i tillhandahållandet av data på miljöområdet, såsom plats för och data om källor till utsläpp. De flesta miljömässigt relevanta data (varav de flesta omfattas av bilaga III) är ofta ännu inte tillgängliga (stegen 2, 3 och 4, tidsfrist 2013). Detta kommer även innebära att nästa steg, dvs. att göra dessa data interoperabla (steg 5, tidsfrist 2020), blir svårare.

Steg 3 — Dokumentation av rumsliga data (metadata)

Dokumentation av identifierade rumsliga data gör det enklare att hitta dem online. Även om antalet dokumenterade rumsliga datauppsättningar stadigt har ökat hade endast 12 medlemsstater genomfört över 80 procent av sin dokumentation i överensstämmelse med direktivet till år 2013. Målet var 100 procent för samtliga medlemsstater (bild 4).

¹⁴ En minskning kan bero på att länder har slagit samman flera olika datauppsättningar till en eller ett fåtal nationella datauppsättningar. Detta skulle kunna ha en gynnsam effekt på genomförandet.

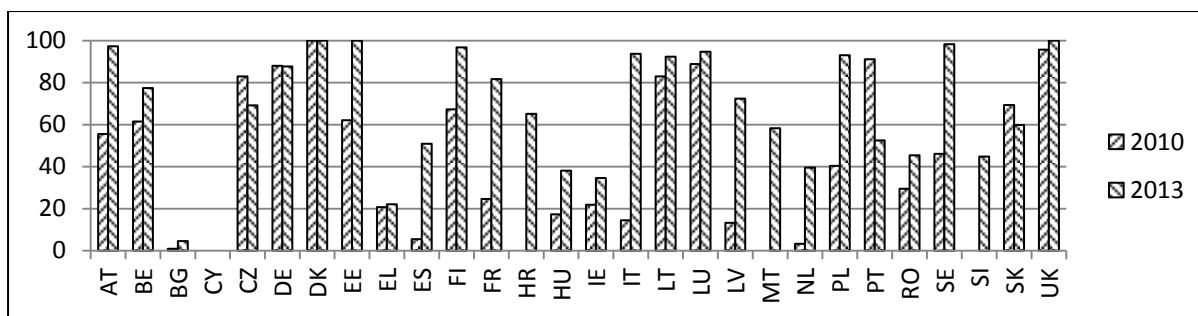

Bild 4: Tendenser under 2010–2013 – procent rumsliga datauppsättningar med överensstämmande metadata

Steg 4 – Skapande av internetjänster som ger möjlighet till visning och nedladdning av rumsliga data

Till december 2013 skulle medlemsstaterna även ha infört onlinetjänster för sökning, visning och nedladdning av alla sina dokumenterade rumsliga datauppsättningar.

Framstegen i fråga om detta steg har varit bättre. Då tidsfristen löpte ut tillhandahöll 15 medlemsstater söktjänster för 80–100 procent av sina dokumenterade rumsliga datauppsättningar (bild 5).

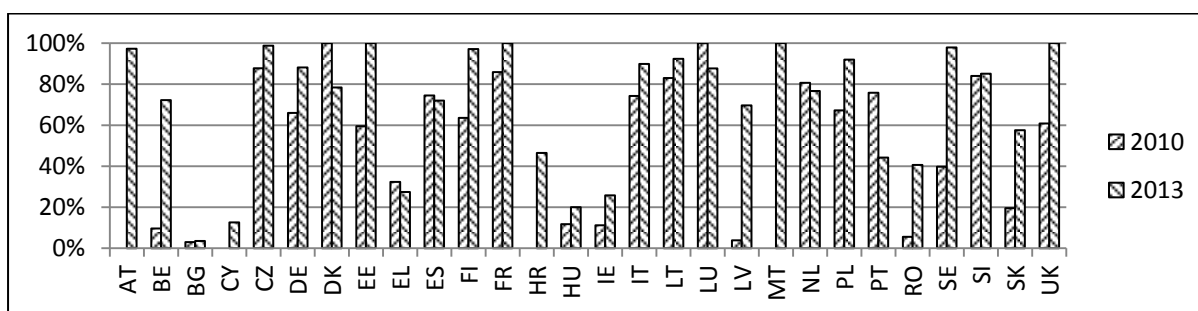

Bild 5: Tendenser under 2010–2013 – procent rumsliga datauppsättningar med söktjänster

Den övergripande tillgängligheten till rumsliga datauppsättningar genom visnings- och nedladdningstjänster var till och med sämre – endast hälften av medlemsstaterna offentliggjorde 60–100 procent av sina rapporterade rumsliga datauppsättningar genom visningstjänster (bild 6).

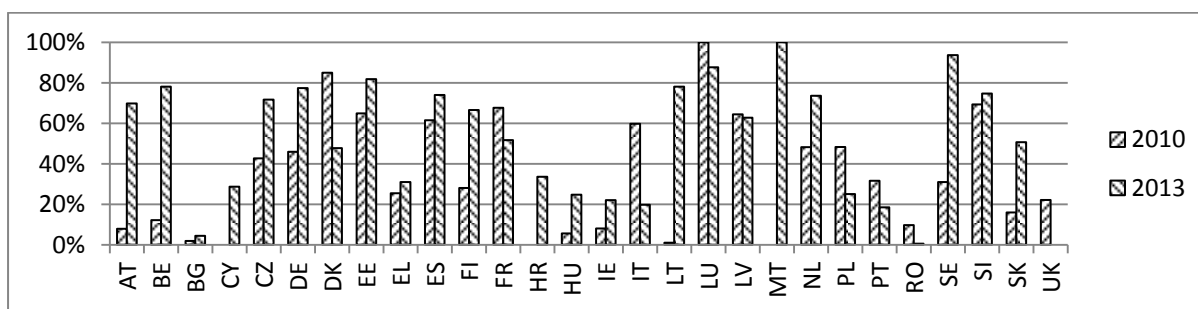

Bild 6: Tendenser under 2010–2013 – procent rumsliga datauppsättningar med visningstjänster

Situationen för nedladdningstjänster var också sämre än förväntat. Endast omkring en fjärdedel av medlemsstaterna hade gjort 60–100 procent av sina rapporterade rumsliga data tillgängliga för nedladdning (bild 7).

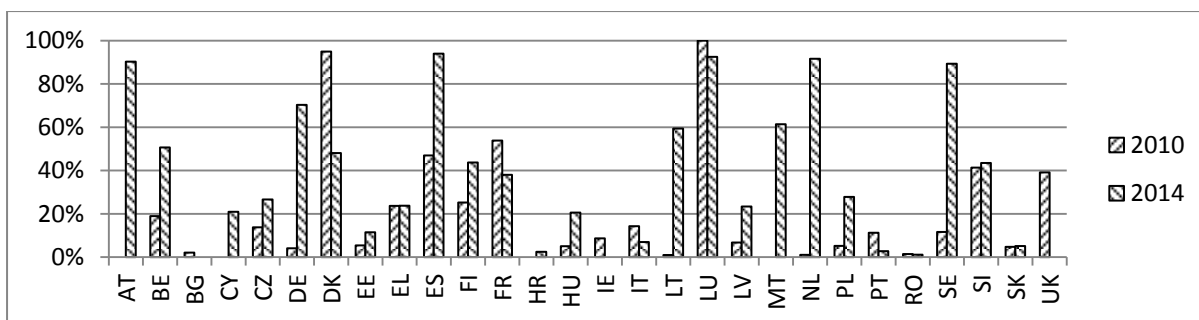

Bild 7: Tendenser under 2010–2013 – procent rumsliga datauppsättningar med visningstjänster

Steg 5 – Tillgänglighet till rumsliga data i gemensamma datamodeller

Den svåraste uppgiften i detta arbete är att omvandla rumsliga data så att de överensstämmer med gemensamma datamodeller. Medlemsstaterna har fram till 2020 på sig att slutföra detta steg. Vid detta tidiga skede av genomförandet var det föga överraskande att överensstämmelsen med genomförandebestämmelserna för rumsliga data var låg (bild 8).

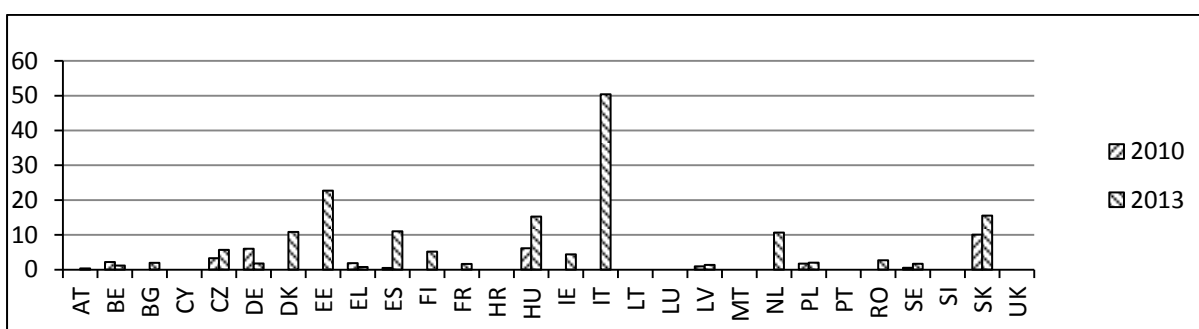

Bild 8: Tendenser under 2010–2013 – procent rumsliga datauppsättningar som överensstämmer med gemensamma datamodeller – obligatoriskt till år 2017 (alla bilagor)

4. Ändamålsenlighet

I detta avsnitt ges en sammanfattning av utvärderingen. Mer information finns i relaterat arbetsdokument från kommissionens avdelningar.¹⁵

Verkningsfullhet

Innan direktivet trädde i kraft var endast ett fåtal rumsliga datauppsättningar dokumenterade (1 384 identifierades år 2007¹⁶), onlinetjänsterna omfattade endast en bråkdel av de identifierade rumsliga datauppsättningarna och datapolitiken innebar stora hinder för en omfattande spridning av dessa uppsättningar.

Till år 2013 hade effektiviteten i fråga om genomförandeåtgärder (och investeringar) ökat i alla medlemsstater, vilket framgår av det faktum att över 56 000 datauppsättningar rapporterades för 2013. Kraven och tidsramarna i direktivet medförde inga grundläggande problem för de åtta medlemsstater som identifierade över 90 procent av de samlade datauppsättningarna¹⁷. För många medlemsstater har dock framstegen i förhållande till fastställda steg och tidsfrister inte infriat förväntningarna. Att datapolitiken på nationell nivå

¹⁵ SWD(2016) 243.

¹⁶ [Infrastruktur för rumsliga data i Europa: Lägesbeskrivning 2007.](#)

¹⁷ Den nationella lagstiftningens överensstämmelse med genomförandebestämmelserna diskuteras fortfarande i vissa av dessa medlemsstater, men detta har inte påverkat deras förmåga att genomföra direktivet (se avsnitt 3 om ”införlivande”).

är komplex och heterogen och att det saknas en alleuropeisk datapolitik hindrar det fria dataflödet – vilket är ett problem även inom ramen för den bredare inre digitala marknaden. Den minst effektiva delen av genomförandeprocessen avser datapolitik. Många datauppsättningar och tjänster kännetecknas fortfarande inte av lättillgänglighet (dvs. avsaknad av rättsliga eller finansiella hinder), vilket är en nödvändig förutsättning för att skapa mervärde från dessa data på den inre marknaden. Det faktum att datapolitiken är komplex och präglas av skillnader mellan länder innebär även att en onödig ytterligare administrativ börda tillkommer jämfört med om politiken varit mer bred och öppen.

Andra orsaker till skillnaderna i fråga om genomförande:

- Förseningarna av införlivandet och inrättandet av effektiva administrativa strukturer till följd av politiska, rättsliga och ekonomiska utmaningar på nationell nivå (se avsnitt 3, steg 1). Flera medlemsstater uppgav även att den ekonomiska krisen och trycket på de nationella budgetarna påverkade fördelningen av nödvändiga inledande investeringar (exempelvis i it-infrastruktur och utveckling av teknisk kompetens inom förvaltningar).
- Otillräcklig samordning samt otillräckligt förtydligande och fastställande av prioriteringar mellan berörda myndigheter på nationell nivå, framför allt de som ansvarar för miljödata (exempelvis identifiering av lägsta antal erforderliga datauppsättningar).
- Otillräcklig samordning på EU-nivå (kommissionen och EES) när det gäller att vägleda medlemsstaterna i fråga om prioriteringar för identifiering av rumsliga datauppsättningar för miljöpolitik och relaterade politikområden (exempelvis för rapportering).
- De ambitiösa tidsfrister som gällde när direktivet antogs är kanske inte relevanta längre för alla medlemsstater, exempelvis på grund av den tekniska komplexiteten i genomförandebestämmelserna för interoperabilitet och riktlinjer med krav på tillämpning av it-verktyg och kompetens som ofta saknas. Dessutom ser beredskapen när det gäller att följa de tidsfrister som fastställs i direktivet inte likadan ut i alla medlemsstater.

Vissa av de mindre avancerade medlemsstaterna rapporterade även att det av administrativa skäl (olika behöriga myndigheter) rådde konkurrens med parallell nationell politik för öppna data och e-förvaltning, och att miljöfrågor hade låg relevans i ett bredare politiskt sammanhang. Andra medlemsstater (däribland några av de mer avancerade) visade att den typen av konkurrens inte behöver förekomma. Det finns gott om möjligheter att utforma strategier som gynnar alla parter och där Inspire blir en av byggstenarna i en bredare e-förvaltning.

Medlemsstaterna ifrågasatte även effektiviteten för framtida dataharmonisering (steg 5) på grund av de avsevärda ansträngningar och kostnader som är förknippade med att omvandla befintliga datauppsättningar för att uppfylla de nya kraven (tidsfristerna löper ut år 2017 och 2020). Många påpekade att det krävs ökad interoperabilitet för att uppnå effektivitetsvinster. De uttryckte även oro angående komplexiteten och genomförbarheten när det gäller att anpassa alla rumsliga data till gemensamma datamodeller till år 2017 (bilaga I) eller 2020 (bilagorna II och III). De efterlyste en flexibel, pragmatisk och användardriven tillämpning av de befintliga dataspecifikationerna.

Effektivitet

Den kvantitativa utvärderingen av kostnader och fördelar var svår att genomföra på grund av avsaknaden av omfattande och jämförbara data. Eftersom genomförandefasen fortfarande

pågår baseras de flesta tillgängliga studierna på uppskattningar eller förutsägelser, och kvantifierade data i fråga om fördelar är sällsynta.

De rapporterade genomförandekostnaderna varierade från 0,5 till 13,5 miljoner euro/år. De flesta medlemsstater uppgav att kostnaderna uppgick till 2–3 miljoner euro/år. I de flesta fall är detta lägre än uppskattningarna i den ursprungliga konsekvensbedömningen¹⁸ (4–8 miljoner euro/år), vilket förmodligen beror på att framstegen varit färre än väntat.

Informationen om fördelarna, som huvudsakligen var kvalitativ och baserades på uppskattningar, inkluderade följande punkter:

- Effektivare tillgång till information¹⁹, vilket innebär bättre och billigare e-förvaltningstjänster för medborgare och verksamheter och därigenom bättre insyn och nya affärsmöjligheter tack vare användning av miljödata. Detta leder till ökad potential för forskning och innovation.
- En förbättrad evidensbas för politisk utveckling, beslutsfattande och genomförande, som leder till minskade kostnader och förbättring av kvaliteten på bedömningar (exempelvis på området miljö(konsekvens)bedömningar och (risk)hantering)²⁰.
- Bättre samarbete mellan offentliga myndigheter och olika sektorer (exempelvis rumslig planering, transport, jordbruk och miljö)²¹, och administrativa kostnadsbesparingar (genom en minskning av dubbelarbete) samt bättre tillgänglighet och datakvalitet.
- Uppbyggnad av tekniska färdigheter, kompetens och kapacitet inom offentliga förvaltningar.

Flera länder, däribland Nederländerna, tycks ha följt ett relativt förutsägbart mönster där de årliga kostnaderna till en början överskrider fördelarna, men där fördelarna ökar under den andra genomförandefasen (efter 2013). Trots att tidiga investeringar förväntats genomföras (i it-infrastruktur, omvandling av data och kompetensutveckling) uppgav endast ett fåtal medlemsstater att de hade gjort sådana. Flera medlemsstater rapporterade att synergieffekter uppstått²² mellan EU-strategier och nationella strategier om öppna data²³ (inbegripet det reviderade direktivet om återanvändning av information från den offentliga sektorn)²⁴, och att detta bidragit till ökade fördelar samtidigt som genomförandekostnader delats med investeringar som ändå behövde göras för den allmänna politiken för öppna data. I *2012 UK Benefits Realisation Strategy*²⁵ uppskattades de årliga kvantifierbara fördelarna i brittiska regeringsdepartement uppgå till 470–510 miljoner GBP/år.

---

¹⁸ [Contribution to the extended impact assessment of INSPIRE.](#)

¹⁹ [The Basic Data Programme — A Danish Infrastructure Model for Public Data](#), 2014.

²⁰ När det exempelvis gäller miljökonsekvensbedömningar av EU-lagstiftning som genomförs visade en studie att detta kan medföra potentiella besparingar med 15 procent i tid och omkring 150 miljoner euro/år i kostnader på EU-nivå (teknisk rapport från Gemensamma forskningscentrumet – [EUR24327 EN – 2010](#)).

²¹ Inom ramen för systemet för identifiering av jordbruksskiften och inspektioner på plats i Rumänien användes exempelvis Inspire-direktivet för att hantera jordbruksstöd och identifiera miljöförbättringar. Andra medlemsstater rapporterade att liknande projekt genomförts.

²² Exempel: [57 procent av samtliga Inspire-data är ÖPPNA i Finland och hanteras via Inspire-tjänster](#) eller [Inspire och öppna data](#). Ashfield District Council i Storbritannien offentliggör data inom ramen för EU:s Inspire-direktiv och som öppna data.

²³ [KOM\(2011\) 882](#).

²⁴ [2013/37/EU](#).

Såsom nämns i steg 5 är harmonisering av data det dyraste och svåraste steget. Medlemsstaterna måste visserligen inte uppfylla dessa bestämmelser förrän år 2017 eller 2020 (beroende på aktuella data), men vid diskussioner med berörd expertgrupp²⁶ har det konstaterats att en samtidig harmonisering av så stora mängder data skulle medföra höga kostnader och praktiska svårigheter. För att hantera denna framtida utmaning har det föreslagits att tydliga prioriteringar ska ställas upp, dvs. att man identifierar de datauppsättningar som är viktigast för slutanvändartillämpningarna, framför allt de som nämns i bilaga III.

Genom EU-finansiering har några av dessa problem kunnat motverkas och flera projekt har mottagit stöd från EU-program (såsom ISA²⁷, Horisont 2020, Life+). Sådana projekt²⁸ kan bidra till att lösningar och verktyg som kan användas av alla medlemsstater (återanvändningsbara komponenter) utvecklas, vilket kan förbättra effektiviteten i flera politiska sektorer. Dessa möjligheter används emellertid inte systematiskt av medlemsstaterna.

Relevans

Vid det offentliga samrådet²⁹ uttrycktes stort stöd för direktivets mål som fortfarande ansågs vara relevanta när det gäller att avlägsna hinder mot datadelning som hindrar effektivt genomförande av miljöpolitik. Vidare visar utvecklingen av EU-politik att Inspire-direktivets mål har fått ökad relevans med tiden, och att de inkluderas i kommissionens prioriteringar kopplade till EU:s strategi för den digitala inre marknaden från år 2015. Vid samrådet konstaterades att det krävs ökad interoperabilitet mellan de sektorer inom den offentliga sektorn (med en omarbetning av den europeiska interoperabilitetsramen) där Inspire har mycket stor relevans. Främjandet av e-förvaltningstjänster och behovet av att tillämpa principerna ”digital som standard” och ”använd en gång” är viktiga delar av Inspire-direktivet.

I det sjunde miljöhandlingsprogrammet upprepas att evidensbasen för miljöpolitik måste förbättras. Vidare kan tillämpningen av Inspire-direktivet vara viktig för att uppnå målet med den pågående kontrollen av ändamålsenlighet³⁰ för miljöövervakning och rapportering som genomförs som en del av agendan för bättre lagstiftning.³¹

Samstämmighet

Direktivets inre samstämmighet har visat sig vara god eftersom medlemsstaterna till stor del följer de angivna stegen.

När det gäller annan miljölagstiftning är målet med direktivet att bidra till gränsöverskridande och EU-omfattande rättslig och teknisk interoperabilitet. Framstegen när det gäller att anpassa datahantering på miljöområdet har emellertid endast varit begränsade. Trots att det

---

²⁶ Såsom diskuterades vid mötet med [INSPIRE Maintenance and Implementation Expert Group](#) i december 2015.

²⁷ [Interoperabilitetslösningar för europeiska offentliga förvaltningar](#).

²⁸ Exempelen omfattar följande: *European Union Location Framework (EULF)* och *Reusable INSPIRE Reference Platform (ARE3NA)*, [European Geological Data Infrastructure, EGDI](#) och [Scotland's Environment Web](#).

²⁹ 94 procent instämmer – 1 procent instämmer inte – 5 procent har ingen uppfattning: sidan 28 i [den sammanfattande rapporten om det offentliga samrådet om Inspire 2013 \(engelska\)](#).

³⁰ Se [färdplanen](#).

³¹ Se kommissionens arbetsprogram för 2016 (COM(2015) 610, bilaga 2).

sedan år 2007 blivit vanligt att hänvisa till Inspire-direktivet har direktivet ännu inte börjat tillämpas praktiskt i någon större omfattning, exempelvis vad gäller rapportering.

Enhetlig tillämpning av Inspire-bestämmelserna i kombination med direktivet om allmänhetens tillgång till miljöinformation³², framför allt bestämmelserna om aktiv spridning (se artikel 7), ökar potentialen när det gäller att främja datadelning och på ett bättre sätt informera och skapa möjligheter för medborgarna.

När det gäller en bredare uppsättning politikområden för EU överensstämmer Inspire-direktivet generellt med målen i den europeiska interoperabilitetsramen och de bredare målen för EU:s digitala inre marknad. Direktivet har även kopplingar till de nya initiativen för det europeiska öppna forskningsmolnet och den europeiska datainfrastrukturen, inom ramen för det europeiska initiativet för molnbaserade tjänster³³ och handlingsplanen för e-förvaltning³⁴. En av de frågor som kan kräva särskild uppmärksamhet är enhetliga strategier för tillgång till data, vilket även fastställs i direktivet om allmänhetens tillgång till miljöinformation. Här behandlas bredare frågor kopplade till fritt dataflöde, som är en prioritering för den digitala inre marknaden.

Mervärde för EU

Vid den tidpunkt i genomförandeprocessen av Inspire-direktivet som denna rapport presenteras är det inte möjligt att analysera det faktiska mervärdet för EU. Inspire-direktivet innebär stora potentiella förbättringar i fråga om hantering av rumsliga data inom EU och över gränserna, inte bara på miljöområdet. Oavsett om det handlar om att dela data om luftkvalitet eller hantering av översvämningsrisker krävs det ofta gränsöverskridande samarbete för att genomföra miljölösningar. Även om detta ännu inte fullt ut förekommer finns det belegg för att problem som uppstår till följd av skillnader mellan olika (tidigare och nuvarande) nationella strategier förhindrar att detta sker. Flera olika typer av användningar av data som omfattas av Inspire-direktivet kan utforskas ytterligare på EU-nivå genom rapportering, stödjande konsekvensbedömningar eller utvärderingar, forskning och innovation. Framför allt är det viktigt att utnyttja potentialen i data som mottas genom programmet Copernicus eftersom dessa fjärrdata ofta måste kombineras med rumsliga data för att tillföra värde och kontext.

För närvarande går det endast att utnyttja potentialen i data med användning av Inspire-strategin på EU-nivå genom ett fåtal slutanvändartillämpningar³⁵. Vissa pilotprojekt i fråga om rapportering har slutförts, såsom pilotprojektet om rapportering av luftkvalitet, men inget av dessa har nått sin fulla operativa potential. Det råder stora skillnader i fråga om nationella prioriteringar när det gäller att identifiera vilka rumsliga datauppsättningar som är viktigast för gränsöverskridande tillämpningar eller för rapportering av verksamhet på EU-nivå (vissa är inriktade på luftkvalitet³⁶ och andra på marina data³⁷). Samarbetet mellan kommissionen och medlemsstaterna betraktas i allmänhet som positivt, men skulle kunna stärkas ytterligare

---

³² [Direktiv 2003/4/EG](#).

³³ COM(2016) 178.

³⁴ Se åtgärd 19 i COM(2016) 179.

³⁵ Exempelvis [IpCHeM \(Information Platform for Chemical Monitoring\)](#) där grundläggande Inspire-funktioner används för en mängd olika datakällor. För övriga exempel, se fotnot 28.

³⁶ [Geodateninfrastruktur Deutschland: INSPIRE success story — Implementing e-reporting of air quality based on INSPIRE at national level](#).

³⁷ [The German Marine Data Infrastructure and the Marine Strategy Framework Directive](#), 2015.

genom att exempelvis genomförandeverktyg och komponenter utvecklas gemensamt i stället för att varje medlemsstat ”uppfinner hjulet på nytt”.

5. Slutsatser

Utvärderingen av Inspire-direktivet bekräftar att direktivet fortfarande har en hög övergripande relevans när det gäller att tillgodose politiska behov på ett effektivt sätt, och att denna relevans förväntas öka med tiden med tanke på den satsning på en digital ekonomi som fastställs i strategin för den digitala inre marknaden där viktiga delar av direktivet ingår.

Stora framsteg i genomförandet har endast åstadkommit i de fåtal medlemsstater där nödvändiga investeringar gjorts och genomförandet av direktivet anpassats till bredare nationella åtgärder inom ramen för en politik för öppna data och bättre e-förvaltningstjänster. De stora olikheterna i fråga om genomförande är ett resultat av samlade förseningar av processen, och understryks av skillnader i hastighet och kvalitet på genomförandet.

Detta har påverkat den övergripande effektiviteten. Framför allt kvarstår stora hinder till följd av skillnader mellan olika länders datapolitik, vilket försvårar möjligheten att uppnå effektiva framsteg och vidmakthåller den administrativa bördan eftersom dessa data inte på ett enkelt sätt kan delas mellan förvaltningar. Trots detta har vissa medlemsstater visat att processen är möjlig och rapporterat om de fördelar som den innebär, om än endast i kvalitativa termer.

Detta bekräftas av utvärderingen av effektiviteten i de medlemsstater som investerat i genomförandet i ett tidigt skede, utvecklat politik för mer öppna data och anpassat sina nationella prioriteringar om öppna data och satsningen på e-förvaltning till Inspire-direktivet. Till en början är kostnaderna emellertid högre än fördelarna eftersom data först måste göras tillgängliga på obligatoriskt sätt innan de kan användas för tillämpningar för slutanvändare. I många medlemsstater var investeringarna otillräckliga, vilket förmodligen berodde på den ekonomiska krisen.

Utvärderingen av överensstämelsen har visat att det finns områden som behöver uppmärksammas, framför allt utvecklingen av den datapolitik som skapar hinder på den inre (digitala) marknaden, vilket även är av relevans för initiativet om ”fritt dataflöde”.

Slutligen kan det framtida mervärdet för EU komma att bli avsevärt. Att ta itu med ovannämnda problem och fokusera på slutanvändarnas behov och tillämpningar i en gränsöverskridande kontext och EU-kontext kan bidra till genomförandet och vara till hjälp när det gäller att prioritera resurser och investeringar.

6. Rekommendationer och nästa steg

Utvärderingsresultatet visar tydligt att det krävs större ansträngningar på alla nivåer och av alla aktörer i framtiden. I detta syfte föreslår kommissionen en rad åtgärder för både medlemsstater och på EU-nivå.

Som en nödvändig förutsättning måste alla medlemsstater öka sina ansträngningar när det gäller genomförandet (exempelvis i fråga om samordningsåtgärder) och kritiskt granska effektiviteten i sin datapolitik. Detta gäller framför allt de medlemsstater som hamnat på efterkälken om de ska kunna klara framtida tidsfrister för genomförande. Dessutom rekommenderas medlemsstaterna att i samråd med kommissionen göra följande:

- 1) Prioritera rumsliga³⁸ datauppsättningar för miljö, i synnerhet de som är kopplade till övervakning och rapportering, och de som identifierats i relevanta globala processer.³⁹

---

³⁸ Göra dessa tillgängliga ”i befintligt skick” för andra offentliga myndigheter och allmänheten genom digitala tjänster i enlighet med Inspire-direktivet.

- 2) Förbättra samordningen mellan det nationella genomförandet av Inspire och e-förvaltning, öppna data och andra relevanta processer på nationell nivå.

För att komplettera de nationella ansträngningarna kommer kommissionen att göra följande:

- A. Utvärdera bristerna i nationell datapolitik i förhållande till artikel 17 i direktivet mer detaljerat och utforska dess synergieffekter med initiativet för ett fritt dataflöde⁴⁰ inom ramen för den digitala inre marknaden i syfte att komma tillrätta med dessa problem.
- B. Se över och eventuellt omarbete Inspire-bestämmelserna⁴¹, i synnerhet vad gäller harmonisering av rumsliga data, för att ta hänsyn till de risker och svårigheter som är förknippade med genomförandet i syfte att minska dem (förenklingskrav).
- C. Bistå medlemsstaterna i tillämpning och genomförande av Inspire-direktivet (förenkling av användning), exempelvis genom användning av gemensamma verktyg, och främja uppställande av prioriteringar tillsammans med medlemsstaterna.
- D. I nära samarbete med medlemsstaterna utforska möjligheter som uppstår genom användningen av befintliga finansieringsprogram på EU-nivå för att bidra till kapacitetsuppbyggnad och komma tillrätta med skillnaderna i fråga om genomförandet av Inspire (exempelvis via de förvaltningar som ansvarar för interoperabilitetslösningar).

Andra åtgärder inom ramen för den digitala inre marknaden kommer också att bidra till genomförandet av Inspire-direktivet (exempelvis handlingsplanen för e-förvaltning och den europeiska interoperabilitetsramen). Kommissionen kommer tillsammans med medlemsstaterna också att främja inkluderingen av Inspire-tjänster och dataharmonisering i relevanta EU-initiativ (exempelvis Copernicus, Horisont 2020), samt inom kommissionens avdelningar, EU-byråer och EU:s internationella samarbetspartner.

Dessa och andra relevanta åtgärder kommer att diskuteras av kommissionens avdelningar med stöd av Europeiska miljöbyrån och medlemsstaterna inom ramen för den aktuella underhålls- och genomföranderamen för Inspire⁴² efter att denna rapport antagits.

---

³⁹ Exempelvis inom ramen för programmet Copernicus, UN-GGIM (Global Geospatial Information Management) och arbetsgruppen för jordobservation (GEO).

⁴⁰ Se [inledande konsekvensbedömning av initiativet för fritt dataflöde](#).

⁴¹ Se avsnitt 2 och fotnot 8.

⁴² [INSPIRE Maintenance and Implementation Framework \(MIF\)](#).